

SHIFOKOR VA BEMOR O'RTASIDAGI NIZOLI HOLATLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH

Sharapova Dildora Baxtiyarovna

TTA "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida o'qituvchisi

Qayumov Salohiddin

TTA "Davolash ishi" yo'nalishi 2-kurs talabasi

Mo'minov Timur

TTA "Davolash ishi" yo'nalishi 2-kurs talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada shifokorlar va bemorlar o'rtasidagi ziddiyatli vaziyatlar mavzusi sog'liqni saqlash sohasidagi aloqa va bemorga yo'naltirilgan yordamni o'rganishning muhim yo'nalishi ekanligi haqida so'z boradi.*

Аннотация: *В данной статье утверждается, что тема конфликта между врачами и пациентами является важной областью изучения медицинской коммуникации и ориентированной на пациента помощи.*

Annotation: *This article argues that the topic of conflict between doctors and patients is an important area of study in health care communication and patient-centered care.*

Shifokor va bemor o'rtasidagi munosabatlar sog'liqni saqlashning eng muhim jihatlaridan biridir. Bu bemorlarga sifatli tibbiy yordam ko'rsatish va eng ijobiy natijalarga erishish uchun lozimdir. Afsuski ba'zan shifokorlar va bemorlar o'rtasida nizolar paydo bo'lishi mumkin, bu esa muloqot va ishonchning buzilishiga olib keladi. Bu tibbiy yordam sifatiga hamda bemorning davo topishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bemorlar uchun mumkin bo'lgan eng yaxshi natijalarni ta'minlash uchun shifokor va bemor nizolarining sabablarini tushunish va ularni hal qilish strategiyalarini ishlab chiqish ayniqsa bugungi kunimizning muhim talabidir.

Shifokor va bemor o'rtasidagi nizolarning eng ko'p uchraydigan sabablari muloqotdagi muammolar, o'zaro hurmat va ishonchning yo'qligi, shu bilan birgalikda fikrlardagi qarama-qarshilik va murosaga intilmaslikdir. Yomon muloqot har ikki tomonda ham tushunmovchilik va umidsizlikka olib kelishi mumkin. Bemorlar o'zlarining tashvishlari jiddiy qabul qilinmayotganini yoki savollariga javob ololmasliklaridan ko'ngillari to'lmasa, shifokorlar o'zlarining maslahatlari bajarilmayotganligini yoki ularning ko'rsatmalariga rioya qilinmayotganini nizo kelib chiqishida asosiy sabab deb biladilar. Ishonchning yetishmasligi ham mojarolarga olib kelishi mumkin. Deylik bemor o'z shifokori to'grisida uning halol ekanligiga noo'rin shubha bilan qarasa yoki eng yaxshi yordam ko'rsatmayapti deb gumonda bo'laversa, bu ham albatta bora-bora nizo kelib chiqishiga olib keladi.

Nihoyat, fikrlardagi farqlar ham shifokorlar va bemorlar o'rtasida kelishmovchiliklarni keltirib chiqaruvchi sabablardandir, chunki ularning har biri davolanishning eng yaxshi yo'nalishi bo'yicha turli xil qarashlarga ega bo'lishi mumkin.

Shifokor va bemor o'rtasidagi nizolarni hal qilish uchun muloqot va ishonchga e'tibor qaratish muhim. Ochiq va halol muloqot shifokorlar va bemorlar o'rtasida ishonch va o'zaro tushunishni mustahkamlash uchun zarurdir. Shifokorlar bemorlarni tinglash va ularning savollariga javob berishga vaqt ajratishlari kerak. Shuningdek, ular o'z qarorlarini tushuntirishga va aniq ko'rsatmalar berishga tayyor bo'lishlari kerak. Bemorlarga savollar berishga va ularni bezovta qilayotgan kasalliklari bo'yicha shikoyatlarini to'liq bildirishlariga rag'batlantirishlari lozim.

Davolash rejaları haqida gap ketganda, shifokorlar o'zlarining davolash rejalarini batafsil tushuntirishlari va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavflarni yoki nojo'ya ta'sirlarni muhokama qilishlari kerak. Bemorlarga savollar berish va o'z tashvishlarini bildirish imkoniyati ham berilishi kerak. Bu ikkala tomonning hamfikir bo'lishiga va eng yaxshi yordam ko'rsatilishiga yordam beradi.

Nihoyat, shifokorlar va bemorlar o'rtasidagi nizolar muqarrar ekanligini tan olish muhimdir. Ushbu mojarolarni har ikkala tomonning hurmat bilan va professional tarzda hal qilishga tayyor bo'lish muhimdir. Bu har ikki tomonni tinglash uchun vaqt ajratish, potentsial yechimlarni muhokama qilish va ikkala tomon uchun foydali bo'lgan kelishuvga erishishni ta'minlaydi.

Shifokor va bemor o'rtasidagi ziddiyatlarning sabablarini tushunish va ularni hal qilish strategiyalarini ishlab chiqish orqali tibbiyot xodimlari o'z bemorlariga eng yaxshi yordam ko'rsatilishini ta'minlashlari naqadar muhim. Ochiq va halol muloqot, ishonch va o'zaro hurmat, shuningdek har qanday nizoli holatlarda tezda murosa qilishga intilish shifokorlar va bemorlar o'rtasida mustahkam munosabatlar o'rnatishning eng muhim yechimi bo'lib qolmoqda .

Shifokorlar va bemorlar o'rtasidagi ziddiyatli vaziyatlar turli sabablarga ko'ra yuzaga kelishi mumkin, masalan, noto'g'ri muloqot, tushunmovchilik, fikrlardagi farq, bemorlarning huquqlarini buzish va hokazo. bemor uchun natija. Quyida shifokorlar va bemorlar o'rtasidagi keng tarqalgan ziddiyatli vaziyatlar va ularni hal qilish strategiyalari adabiyotga asoslangan.

Noto'g'ri muloqot: til to'siqlari, texnik jargon yoki madaniy farqlar tufayli noto'g'ri muloqot sodir bo'lishi mumkin. Noto'g'ri muloqotga yo'l qo'ymaslik uchun shifokorlar oddiy tildan foydalanishlari, tibbiy jargonlardan qochishlari va bemorlarni savol berishga undashlari kerak. Tushunmovchilik bo'lsa, shifokorlar ma'lumotni aniqlashtirishi va takrorlashi, ko'rgazmali qurollardan foydalanishi, kerak bo'lganda tarjimon yoki madaniy vositachilardan yordam so'rashi kerak.

Fikrlardagi farq: Bemorlarning davolanish rejasi, dori-darmonlari yoki protseduralari bo'yicha turli fikrlari bo'lishi mumkin. Ushbu ziddiyatni hal qilish uchun shifokorlar bemorning tashvishlarini tinglashlari, qarorlarining mantiqiy asoslarini tushuntirishlari va iloji bo'lsa, variantlarni taqdim etishlari kerak. Birgalikda qaror qabul qilish hamkorlikdagi yondashuvni o'rnatishga va bemorning qoniqishini ta'minlashga yordam beradi.

Bemor huquqlarining buzilishi: Bemorlar xabardor qilingan rozilik, shaxsiy hayot va qadr-qimmatga ega bo'lish huquqiga ega. Agar bu huquqlar buzilgan bo'lsa, bemorlar o'zlarini g'azablanishlari, umidsizliklari yoki xiyonat qilishlari mumkin. Shifokorlar kechirim so'rashlari, xatoni tan olishlari va yana sodir bo'lmasligi uchun choralar ko'rishlari kerak. Huquqiy nizo yuzaga kelgan taqdirda, shifokorlar tibbiy advokatlardan yoki bemorlarni himoya qilish guruhlaridan yordam so'rashlari mumkin.

Shaxsiy nizolar: Shifokorlar va bemorlar turli xil shaxsiyat yoki nizolarga olib kelishi mumkin bo'lgan muloqot uslublariga ega bo'lishi mumkin. Buni bartaraf etish uchun shifokorlar o'zlarining noto'g'ri qarashlari va noto'g'ri qarashlaridan xabardor bo'lishlari, bemorning nuqtai nazariga hamdard bo'lishlari va agar kerak bo'lsa, ruhiy salomatlik bo'yicha mutaxassislar yoki vositachilardan yordam so'rashlari kerak.

Moliyaviy nizolar: Bemorlar sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanishda, dori-darmonlar yoki protseduralar uchun to'lovlarda yoki sug'urta polislarini boshqarishda moliyaviy qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin. Shifokorlar bemorlarni moliyaviy rejalashtirish, byudjetlashtirish yoki xayriya yordam dasturlariga kirishda yordam beradigan moliyaviy maslahatchilar, ijtimoiy ishchilar yoki bemor navigatorlariga yuborishlari mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, shifokorlar va bemorlar o'rtasidagi nizolarni hal qilish samarali muloqot, empatiya va bemorning tashvishlarini tinglashga tayyor bo'lishni talab qiladi. Mojarolarni o'z vaqtida va hurmat bilan hal qilish orqali shifokorlar ishonchni mustahkamlashlari va bemor va provayder o'rtasidagi ijobiy munosabatlarni o'rnatishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Fallowfield L, Jenkins V. Tibbiyotda qayg'uli, yomon va qiyin yangiliklarni etkazish. *Lanset*. 2004 yil 19-iyun;
2. Elwyn G, Frosch D, Tomson R, Jozef-Williams N, Lloyd A, Kinnersley P va boshqalar. Birgalikda qaror qabul qilish: klinik amaliyot uchun model. *J Gen Intern Med*. 2012 yil oktabr;
3. Amerika tibbiyot assotsiatsiyasi. Tibbiy etika kodeksi 1.1.7-sonli fikr - xabardor qilingan rozilik. [Internet]. 2021 yil [2023 yil 28 martda keltirilgan].
4. Berry LL, Parish JT, Janakiraman R, Ogburn-Russell L, Couchman GR, Rayburn WL. Bemorlarning o'zlarining asosiy shifokorlariga sodiqligi va bu nima uchun muhim. *Ann Fam Med*. 2008 yil sentyabr-oktyabr;
5. Нарметова, Ю. (2020). Бронхиал астма билан касалланган болаларнинг ўзига хос психологик хусусиятлари.
6. Нарметова, Ю. К. (2022). Психосоматик беморларнинг психоэмоционал хусусиятлари. *Integration of science, education and practice. scientific-methodical journal*, 3(2), 21-28.

7. Ахмедова, М., & Нарметова, Ю. (2022). Neyropedagogika va neyropsixologiya rivojlanib kelayotgan yangi fan sohasi sifatida. Общество и инновации, 3(2/S), 103-109.

8. Akhmedova, M., Narmetova, Y., & Alisherov, B. (2021). Categories of person in conflict and methods of conflict resolution in the occurrence of conflicts between medical personnel.

9. Zarnigor, N. (2022). RAHBAR PSIXOLOGIYASI VA UNING MEHNATIGA QO'YILADIGAN TALABLAR. INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 2(24), 121-125.

10. Назарова, З. (2023). ПСИХОСОМАТИК КАСАЛЛИКЛАРДА ПСИХОКОРРЕКЦИЯ ВА ПСИХОПРОФИЛАКТИКА УСУЛЛАРИ. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(6), 268-272.

11. Olimjonova, Z. B. Q. (2022). МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ YOSHIDAGI BOLALAR EMOTSIONAL SOHASI PSIXOFIZIOLOGIYASINING ASOSIY XUSUSIYATLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(5), 311-315.